

zacija i vjeroispovijesti. To je ujedno i izraz zahvalnosti Družbi Isusovoj, njezinim dobročiniteljima, koji su na bilo koji način pridonijeli dobru albanskog naroda.

Ovaj rad će zasigurno pobuditi radoznalost kod čitatelja i poticati daljnja istraživanja na tom području. Svakako, uključujući i rad prof. Mirdite, možemo reći kako su opisani događaji nezaobilazni za razumijevanje djelovanja isusovaca u albanskom narodu, ali i općenito za razumijevanje prošlosti albanskog naroda.

Shtjefen DODES

Vladimir Mons. STANKOVIĆ (prir.), *Kardinal Kuharić u hrvatskom iseljeništvu — Južna Afrika*, Kršćanska sadašnjost—Glas Koncila, Zagreb 2003.

Prva obljetnica smrti kardinala Kuharića i deseta obljetnica izgradnje nacionalne crkve sv. Jeronima u Johannesburgu — prve hrvatske crkve na afričkom kontinentu — bile su poticaj mons. Vladimiru Stankoviću, bivšem dugogodišnjem ravnatelju hrvatske inozemne pastve, da počne s realizacijom svoje ideje o objavljivanju niza od pet knjiga koje će prikazati Kardinalova pastoralna putovanja—posjete hrvatskim katolicima izvan domovine. Ovo je prva knjiga u tom nizu. Kako je mons. Stanković pratio Kardinala na svih njegovih četrnaest prekomorskih putovanja i znatno više europskih, ima dobar uvid i u taj dio

opusa velikog predstojnika zagrebačke Crkve koji je iseljenoj Hrvatskoj na svih pet kontinenata donosio Božju riječ ohrabrenja i utjehe, promičući tako jedinstvo domovinske i iseljene Hrvatske. Ovim će nizom od pet knjiga biti riječju opisano i slikom dokumentirano Kardinalovo djelo velike brige za duhovno zbrinjavanje brojnih hrvatskih iseljenika. Niz dakle započinje s Južnom Afrikom jer je prije deset godina tamo izgrađena prva hrvatska crkva na afričkom kontinentu koju je posvetio sam kardinal Kuharić.

Osim brojnih slika i članaka o Kardinalovim pohodima Južnoj Africi, objavljenih u Glasu Koncila 1980. i 1993. te u Kani 2002. godine iz pera Živka Kustića i Vladimira Stankovića, knjiga donosi Kardinalov životopis (iz Službenog vjesnika Zagrebačke nadbiskupije br. 2/2002.), neke njegove osobne zapise o putovanju »pod Južnim Križem« (1980.) te važne povijesne podatke o doseljavanju Hrvata u tu zemlju i osnivanju Hrvatske katoličke misije u Johannesburgu, koje je iznio Tvrtko Mursalo, vrsni poznavatelj toga predmeta i prvi veleposlanik u Južnoj Africi. Iz filma Ivana Hetricha, koji je 1993. u ime HTV-a pratio Kardinala u Južnu Afriku, također su preuzeti neki značajniji Kardinalovi govori te više fotografija. Na ovaj način knjiga daje i dublji uvid u čitavu problematiku hrvatskog iseljenništva te je stoga usrdno preporučujemo.

Dan ĐAKOVIĆ